

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sermones magistri Nicolai deniise sacre pagine professoris

De Tempore Hyemales

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

Sermo xi. de Epiphania.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30599

velis: ipse prius facias: et tuo alios hortetur
 nis exemplo. Baptizatus est ergo Christus non ut
 sanctificaretur ex aquis: sed e converso (ut dicitur
 Chrysostomus) ut eas sanctificaret relinqueret
 postmodum baptizandis. Contemplamini ergo
 deo deo quomodo iohannes diuina inspiratione
 sciens eum vix deum ex reuerentia prohibebat
 eum di. Ego a te debeo baptizari et tu ve
 nis ad me. Iam etiam Iohannes sanctificatus esset
 ab vtero: tamen indigebat baptismo Christi non
 propter abluionem culpe originalis: sed propter
 implicitam characterem per quam Christus figura
 refertur: ut dicit Nicolaus de Lyra. Rndens autem Je
 sus dixit Sine modo. i. permissio me a te ba
 ptizari in aqua. In quo etiam Christus ostendit quod
 Christus postea baptizauit Iohannem. Quod etiam
 testatur Hieronymus super Mattheum. Quod audientes io
 annes cum multis reuerentia baptizauit.
 vnde cantat ecclesia. Baptista tremuit et non
 audet tangere sanctum spiritum. Exemplo acci
 pianus Iohannes inuitemur ad dei tremorem
 et reuerentiam nos qui sumus peccatores. Iohan
 nes autem sanctificatus erat ex vtero. Hec. In
 clinat sub baptizandis manibus caput adoranda
 dum angelis: reuerendum potestatis: tremere
 bndum principibus. Quid mirum si tremat homo
 et non audet et. quis vel ipsa cogitatione co
 tremiscat. O galuzerit in iudicio caput
 istud quod modo sic inclinatur: et vertet quomodo
 rabilis videtur sublimis et eret tunc
 apparebit. Hec Berno.

Pro tertio Audistis et. Voluit itaque
 dominus abluere ut ostenderet nos propterea
 esse debere sordes abluere peccatorum et dilige
 re puritate. Nam quod potest nunc se abluere et
 statim in lutum ire et plus quam ante sordescere.
 Sed hoc timendum est quod iura dicunt.
 Delicta iterata plus potest punire. scilicet de
 iure patronatus. l. j. Et Gregorius in pastor. et
 de vna di. iij. Qui admissa plagit nec
 tamen desinit: grauiori pene se subicit. Pone
 cam de eo cui rex pluries gratiam fecit: et tamen
 semper addit offensam recidivando. Expon
 nere orando illud. Irrisorius est et non peni
 tens qui adhuc agit quod peniteat.

Sermo. xj. de Epiphania.

Surge illumi
 nare et. Dies de saba venit:

aurum et thus deferentes et laudem domino annun
 ciantes. Esa. ix. In his diebus tua tangunt
 que faciunt peccatores a peccato surgentes et gra
 tia illuminari. Primum est nostra pueritatio
 Dies de saba venit. Saba interpretatur ca
 priuitas: aut lex siue sinistra. Conuersorum
 oblatio. aurum et thus deferentes. Partem
 desertus thuris orationis sine auro charitatis. Et
 vix aut nunquam potest custodiunt aurum chari
 tatis sine thure deuotionis. Oblatio or
 dinatio. et laudem domino annunciantes. Via enim
 sunt in laudem dei ordinanda. De primo Hie
 re. l. Fugite de medio babilonis. De secundo
 j. Cor. xij. Orabo spiritu: orabo et mente. De
 tertio. Greg. De bonum quod agimus per inten
 tionem ad celestia leuamus.

Primus autem. An conueniens fuerit Chri
 stum baptizari in iordane. Quod non.
 Veritas debet rindere figure. sed figura
 baptismi precessit in transitu maris rubri
 ubi submersi sunt egyptii: sicut peccata de
 lent in baptismo. Contra. Mat. ij. Ba
 ptizatus est Iesus in iordane a Iohanne.

Rndere. In parte. Flumen iordanis
 est per quem filii israel in terram promissionis
 intraverunt. hic autem baptismus Christi introdu
 cit in regnum dei quod per terram promissionis fi
 guratur. Unde Joan. ij. Nisi quis renatus fu
 erit ex aqua et spiritu: non potest introire in
 regnum dei. Ad quod etiam pertinet quod Elias di
 uisit aquas iordanis que erat in curru igneo ra
 piendus in celum. quod presentibus per aquas bap
 tismi et per ignem spiritus: patet adit in celum
 Ideo conueniens fuit ut Christus in iordane ba
 ptizaretur. Transit enim maris rubri figura
 bat baptismum quasi ad hoc quod baptismus pec
 cata delet. Sed transitus iordanis quantum
 ad hoc quod aperit ianuam celi que est principalis ef
 fecit baptismus et per solum Christum impit. Hec
 Tho.

Pro fundamento. Non est credendum
 quod in uno loco plus valeat quam in alio. vel quod ibi
 esset aliquid spiritus propter quam plus valeret bap
 tismus Christi ibi factus. vnde Seneca de remediis
 fortunatorum. Id per quod bonum est in homine non est in
 loco. Quod hoc Christus magis baptizari volu
 it in uno loco quam in alio. hoc totum fecit pro
 significatione mystica ad informationem ho
 stram. Quia quilibet coramplanda sunt hec
 mysteria que in nobis accedere debent ignem
 diuini amoris quem admodum ignem ligna nu
 trunt. Iuxta illud Psalms. Perpetuo est

De Epiphania Domini

fit lignis crescētibus ignis. Detrahe ligna
foco ptinus ignis obit. Visu crecit amor
ois decrecit et visu Dis et impastus atre/
nuat amor. Contēplemur g rōnem pfer
quā chris in iordane baptizari voluit. Cū
ergo qrit An rē. Dic rē. Ex q cōside/
randū est q magna reuerētia est habenda
ad sacm baptismi. Audite vos sacerdo/
tes: audite vos patrini et Mij assistētes: au/
dite vos chrisiani q baptismus suscepistis:
qm nō sufficit baptismū recepisse nisi ope
impleam? qd in baptismo pmisimus deo
Nā vt dr Eccl. v. displicet deo stulta et i/
fidelis pmisio. Sed qd pmisim? Lerte
pōpis diaboli renūciare et obseruare omnia
mādata dei q oia sunt mādata charitatē:
sine q nemo pōt saluari. Figura. iij. Re
sp. ij. Helias si solū in trāitu iordanis ra/
ptus est in celū: sed etiam in curru igneo.
Expone Spūalr: qm baptizatē necessari/
est cur? charitatē vt raptant in celū. Aug.
Septū est nemine absq charitate saluari.
Pro secdo. In pcedēti rē. Hic de secdo
qd ē testimoniū supnalig manifesta/
tionis. quod triplex est.
Primū est testimoniū mysterialis ap/
poralis apparitionis.
Secundū est testimoniū coz/
poralis apparitionis.
Tertium est testimoniū paternalis at/
testationis.
Primū igit rē. qz vt dr Matt. ij. Ba/
ptizat? iesus pfectum ascēdit de aq: et ecce
apri sunt celi. Et Lu. ij. Et iesu baptiza/
to etiā orate apri est celū. Hic de ly. dr:
q talis aprio nō fuit in corpe cōsti: sic q
celū fuerit diuisum: sed in aere. sic fieri so/
let in conuersione in q vūlgares dicūt ce/
lū apri. Nec tñ fuit aliq falsitas. sed hoc
sufficiens erat ad signādu apriōne celestis
ianue p baptismū. Glo. Lan? fulgor cir/
cūfulsit chm i baptismo vt celū en pyreū
videret ee reserātū. In h aut sign? cabat
q baptism? efficaciaz a pture celesti: et q
ad efficaciaz baptismi dispositiue opaf fi/
des ecclie: et er quam celestia aspiciam? q ra/
tionē hūanā excedūt: et q p baptismū pa/
ter adit? celi. Et em apt? sit adit? celi per
passionē chri qntū ad amorōez ipedimēti
generalis: tñ applicat virt? passiōis ad sin/
gulares psonas p baptismū p qd chris in/
baptizant: vt dr Tho. in. ij. pre. q. ij. **S**e

cundū est testimoniū cozporalis apparitionis
spūscū in colūbe spē. Lu. ij. Descēdit spu/
ritus sanctus cozporali specie sic colūba in ipm
Et hoc ad delignandū grē plenitudinem
in dno quā nō tūc accepit: s; quā ab istāti
pceptōis habuit. In q etiā signū est bap/
tizatos accipe spūscū. Appuit aut spūscū
ctus i specie colūbe tanq i sig repitatio
et nō p vnionē ad colūbā. qd et factū est ad
signādu aliqz pprietates eis puenientes q
hnt spūscū q inueniunt in colūba. quaz
tres h notabim? **P**rima ē simplicitas
māsuetaudo. Est em colūba auis sine dolo
simplex et māsueta. Sic et spūscū hoiez
facit simplicē et māsueta. Sap. j. Spūscū
em scūs discipline effugiet fictum rē. Et
Bar. r. Estote simplices sicut colūbe.
Secda ē pueniēs puetudo. Columba
em est auis amīcabīl et gregalis. Sic qui
hnt spūscū sunt vniti p charitatē. Rho.
v. Charitas di diffusa ē i cordibz nris rē.
Tertia est gemit? similitudo. habet em ge/
mitū p cāru. Sic hns spūscū gemitū hz
p solatiōe diuina. Ro. vj. Ipse spūscū
postulat p nob gemitū inenarrabilibz. i.
postulātes nos facit et gementes. De hac
colūba dr L. h. In diluuisio apuit hoc
anial ramū ferēs oliue: et cōem orbiterat/
rū tranquillitātē annūciās: q oia tpp? erant
futuroz. Et em nunc colūba appet libera/
tozē nō demōstrās: et p ramo oliue ad/
pionē generi hūano offert. **T**ertū est
testimoniū pūnalis prest a tōis. q descē/
dente colūba et qescēte sup illū: ecce vox d
celis dicēs. Hic est fili? meus dilect? in q
mibi cōplacui. i. in q cōplebit volūtas mea
de salute generis hūani: tūc in q bñplacitū
meū cōstitui implere: vt dr Aug. de cō. euā.
Rōne hui? apparitionis pūis in voce affigē
Tho. in. ij. parte. q. xxxix. q in baptismo
chri q fuit exēplar baptismi nri demōstra/
ri debuit qd in baptismo pūscū. baptism?
aut fit in pture trinitatē: fm illud Matt.
vi. Eūtes docete oēs gētes ba. eos in no/
pūis et fi. et spūscū. Et iō in baptismo chri
(vt dr Hiero.) mysteriū trinitatē demon/
strāt. Dñs em filius ipe in natura hūana
baptizat. Spūscū descendit in colūbe
specie. Vox aut pūis testiōniū phibēt au/
dit Hec Tho. Per hoc etiā signatū est q
susipientes baptismi sacm efficiunt filij

dei adoptiuū q̄ est p̄cipatio q̄dā filiatio
 nis naturalis q̄ ch̄rs est fili⁹ dei. Nulli em̄
 dubiū esse debet q̄n baptizati sint ab om̄i
 culpa mundati ⁊ inf̄ filios dei cōputati. Et
 q̄ bap̄tism⁹ sac̄m̄ magne dignitatē ⁊
 efficacie. **Exēplū** narrat Pet̄⁹ d̄ amore
 li. ij. **Quedā** m̄fona h̄ns in māmilla mor
 bū incurabilē ⁊ mortale de sanitate despa
 ra/ad deū se totā p̄tulit ⁊ ad fontes bap̄t
 sm̄s ybi bap̄tizabant cathecumini p̄pera
 uit: ⁊ ab vno q̄ de fonte exiuit signari se fe
 cit: q̄ signatione totāl̄ curata est. **Ibi** im
 plerū est ad l̄ram q̄b de bap̄tizat⁹ ⁊ credē
 t̄ib⁹ d̄ **Mat. vi.** **Sup** egros man⁹ iponēt
 et bene habebunt.

Pro tertio. **Audist⁹** ⁊c. **Si** q̄ volue
 ritis ad eb̄m̄ cōverti: credite ⁊ spera
 te q̄ aptū est vobis ostiū celi. **Sed** hoc ti
 mendū est ne p̄ iniquitates v̄as claudat⁹
 Est. li. x. **Iniquitates** v̄ie diuiserūt int̄ vos
 et deū v̄m̄. **Nec** valet dicere: **Iā** est nob̄
 adq̄sitū regnū. **Ius** habem⁹ ad illō q̄d d̄
 lex. **Iuri** p̄ se introducto q̄libet renūciare
 pot. l. **Sic⁹s.** **L. de pact⁹.** **Et** iuri suo renū
 ciare p̄sumit q̄ iuri suo p̄trariū facit. ff. de
 minorib⁹. l. **Si** fili⁹. **Et** extra de testi. **Cū**
 venisset. **Et** de appellacionib⁹ **Sollititate**
Caute q̄ ne sit; illi siles cui ap̄t̄ ostiū vt
 intret ostiū palatij reg⁹ ibi d̄itād⁹ ⁊ hono
 rādus: et ip̄emet claudat ostiū ⁊ se ⁊c.
Expone ⁊c. **Q̄m̄** miser erūt q̄b tādē dice
 tur illō **Mat. xxv.** **Clauis** est ianua.

Dominica p̄ma post epiphaniā
Sermo p̄mus

Remāsit puer
 iesus i hierlm̄ **Luc. ij.** **Obsecro**
 vos per misericordiam dei vt exhibi.
 cor. ve. host. vi. f. deo pla. rōna. ob. vesty.
Rho. xij. **Hec** p̄ba docēt nos q̄lit̄ efficit
 mur replū dei ⁊ aia n̄ra sit hierlm̄ fm̄ sen
 sum mysticū: vt in ea remaneat puer **Ye**
 sus. **In** q̄b p̄bis tria sūt norāda scz
Affectiois b̄tivolētia. **Obsecro** vos ⁊c.
Exhortatiois efficaciam: vt exhibeat⁹ ⁊c.
Discretiois prudētia. rōnabile ob. v. ⁊c.
De p̄mo. ij. **Coz. v.** **Obsecram⁹** p̄ ch̄o. i.
 loco ch̄i recoaliam⁹ deo. **De** sc̄do **Gal. v.**
Qui ch̄i sūt carnē suā crucifixerūt cū vi

cijs ⁊ cupiscētijs. **Notandū** aut̄ q̄ coz⁹
 n̄m̄ sit hostia imolata deo p̄ carnis mo
 rificationē: viuēs p̄ charitatē feruorē: sc̄ra
 p̄positi firmitatē: deo placēs p̄ cordis h̄
 laritatē. ij. **Coz. ix.** **Hilarē** datorē diligit
 de⁹. **De** tertio aut̄. f. de discretione **Per.**
Discretio oi virtuti o sinem ponit.

Salutato.

Prim⁹ ar. **An** de⁹ sit in determinā
 to loco: an ybiq̄: **Q̄d** ideo querit. qz
 d̄ requāisse iesus i hierlm̄. **Q̄** nō ybiq̄.
 quia nō videt eē in malis **Corra.** **Dicit**
Greg. sup **Can.** **De** e cōi modo i reb⁹ oi
 bus p̄ntia: potētia: ⁊ substantia. tñ familiā
 ri modo d̄ eē in aliq̄b⁹ p̄ gr̄am. **Rūdet**
Tho. in. j. p̄te. q̄ de⁹ est in oib⁹ reb⁹ p̄ potē
 tiā inq̄ntū oia sue p̄rati subdunt. **Per** p̄e
 sentiā inq̄ntū sunt oia nuda ⁊ apra oculis
 ei⁹: et sic oia sunt in ei⁹ p̄spectu. **Per** esse
 tiā aut̄ inq̄ntū adest oib⁹ vt causa essendi.
Cū em̄ de⁹ sit ip̄m̄ esse p̄ essentia: oportet
 q̄ esse creatū sit p̄p̄ effect⁹ eius: sic ignire
 est p̄p̄ effect⁹ ignis. **Hūc** aut̄ effectū cau
 sar d̄ in reb⁹ nō **Alū** q̄ p̄mo icipiūt: sed
 etiā q̄dū in esse p̄seruant. sicut lunē cau
 sar in aere a sole q̄dū aer manet illumia
 tus. q̄dū ḡ res manet in esse: oportet q̄
 de⁹ sit in om̄ib⁹ reb⁹ etiam int̄me. **Hec**
Tho. Frac̄c̄ aut̄ de maro. in. j. sen. dist.
 xxvij. ostendit deū esse ybiq̄ p̄ h̄ q̄ termi
 nat respectū p̄ntialitat⁹ ad se. qz q̄cqd̄ cō
 uenit deo ex tpe: cōuenit ex eo q̄ terminat
 respectū creature sicut esse creatorē. **P̄**
 aut̄ hec p̄ros theologia sic oñdi. **Dis** **li**
 mitatio d̄ inspectionē sicut ⁊ finitas. **Sz**
 si de⁹ esset alit̄ib⁹ ⁊ non ybiq̄: esset localit̄
 limitat⁹ sicut creatura: quē admodū si pos
 set eē q̄nq̄ ⁊ q̄nq̄ nō: ⁊ nō sp̄: esset limitat⁹
 sus fm̄ durationem. **Dices** forte: qz deus
 nusq̄ est: qz trāscēdit oēm̄ habitudinē ad
 locū. **Sed** ⁊. l. ⁊ trāscēdat oēm̄ habitudi
 nem ad sp̄. tñ est p̄ns oi tpi. **Et** t̄do si cō
 cedis esse sp̄: et ybiq̄ est **Hec** **Fr̄a.** **Pro**
 fundamēto. **Nō** solū a theolo ḡ: s̄ etiaz a
 p̄bis ⁊ poetis habetur hec veritas deum
 esse verum. **Uñ** hermes seu merc. li. diffi.
 dei. **Deus** est sphaera intellectualis cuius
 centrū ybiq̄ est ⁊ circūferētia nusq̄. **Hoc**
 etiam sentire viderur **Virgī** in bucol. di.
Iouis oia carmina plana. **Cū** ḡ q̄rit **An**
 de⁹ ⁊c. **Dicit** rñ. vt s̄. **Ex** qua p̄siderādū est